

Hospodaření populárně

duben 2019

Krajské školství

II

Na Vysočině jsou cyklisti vítáni

III

Miliony na kůrovce

IV

Fauna a flora v krajském rozpočtu

IV

ÚVODNÍ SLOVO

Martin Kukla, náměstek hejtmána Kraje Vysočina pro oblast ekonomiky a majetku (ANO 2011)

Obecně je rozpočet odhadem výdajů a příjmů na příští období. Pro krajský rozpočet tato obecná definice samozřejmě platí také, nicméně jeho příprava, schvalování, práce s ním i jeho publikování je poměrně jasně upraveno legislativou. Pokud má být rozpočet skutečným plánem „pro život“, měl by respektovat reálné potřeby související s rozvojem regionu, měl by poskytovat „mantinely“ pro investiční a rozvojové aktivity kraje, v neposlední řadě – pokud je dobře sestaven – měl by umět zdravě reagovat na příležitosti i případné problémy.

Kondice krajského rozpočtu je přímo úměrná výši daňových příjmů. Pokud se daň inkasovat rostoucí daňové výnosy, daň se i kraji a obcím. Kraje v České republice z vybraných sdílených daní získávají do svých příjmů 8,92 %. Z takto vytvořeného objemu pro Kraj Vysočina připadá 7,33 %. Zatímco Kraj Vysočina bude v letošním roce hospodařit plánovaně s částkou 5,008 miliard korun sdílených daňových příjmů, obce na území kraje mohou počítat celkem s cca sedmi miliardami korun těchto příjmů. Na každého z 509 274 obyvatel, kterého na konci loňského roku započítal do evidence Český statistický úřad, tak připadá cca 23 560 tisíc korun ze sdílených daňových příjmů obcí a měst našeho regionu – ty musí kraje i obce a města účelně, efektivně a hospodárně využít na zajištění svého rozvoje a zabezpečení veřejných služeb ve svém území.

Tyto služby poskytuje Kraj Vysočina buď přímo nebo prostřednictvím svých příspěvkových organizací – nemocnic, škol, sociálních zařízení, krajské knihovny, správy a údržby silnic, destinační agentury, projektové kanceláře, muzeí, divadla..., jimž musí kraj jako jejich zřizovatel poskytnout potřebné finanční prostředky. Významnou kapitolou krajského rozpočtu jsou DOTACE. Jejich existence v případě Kraje Vysočina svědčí o ochotě krajské samosprávy spolupodílet se na projektech obcí, neziskovek, ale i právnických a fyzických osob. Přispíváme tak k vícezdrojovému financování aktivit, což je z hlediska rozvoje regionu a participace na nákladech akcí velice zdravé, a dokladuje to zájem o společnou věc. Jak funguje krajský rozpočet, co je možné z něho vyčíst a jaké informační poklady skýtají statistiky krajského úřadu, se dozvíte na následujících stranách.

Úplné znění krajského rozpočtu, včetně rozpisu položek na jednotlivých kapitolách, naleznete na webových stránkách www.kr-vysocina.cz v sekci rozpočet a hospodaření.

Stovky milionů korun každoročně rozdělí formou DOTACÍ Kraj Vysočina nad rámec povinných výdajů mezi obce, neziskovky ale i právnické či fyzické osoby podnikající. V předešlých sedmnácti letech se krajské peníze na rozvoj regionu, posílení jeho konkurenceschopnosti nebo podporu veřejných aktivit obyvatelstva rozdělovaly hned několika různými cestami.

Kromě programů Fondu Vysočiny fungovala i pravidla rady a zásady zastupitelstva. Systém byl sice štědrý, ale hrozilo, že časem by mohl limitovat žadatele svou náročnou strukturou. A tak v letošním roce přišla po důkladné přípravě v roce 2018 změna. Nová dotační politika Kraje Vysočina.

„Od roku 2019 je drtivá většina dotačních programů Kraje Vysočina sjednocena pod hlavičkou Fondu Vysočiny, a programy tak mají jednotný charakter, například stejný formulář žádosti, závěrečného vyúčtování či strukturu výzvy programu. Celý systém byl upraven tak, aby žadatelům zjednodušil podávání a následnou administraci jejich žádostí. Žadatelům je nově umožněno doplňování chybějících příloh, což předtím nebylo možné. Další kvitovanou změnou ze strany žadatelů je možnost nedodržení celkových nákladů akce bez následného pokrácení dotace, a to za podmínky, že žadatel dodrží minimální procentuální podíl stanovený programem a zrealizuje celý plánovaný projekt,“ vyjmenovává praktické výhody nové dotační politiky náměstek hejtmána Kraje Vysočina pro oblast regionálního rozvoje Pavel Pacal (STAN + SNK ED).

První dotační tituly na rok 2019 v rámci nového systému podpory už vyhlásilo prosincové zastupitelstvo kraje spolu s rozpočtem kraje na daný rok, zároveň už od konce loňského roku jsou také známy všechny programy, které budou pro rok 2019 připraveny. Potenciální žadatelé mají možnost se seznámit na novém webu Fondu Vysočiny www.fondvysociny.cz se všemi dotačními tituly, které budou v roce 2019 vyhlášeny, a mají možnost se na jejich čerpání připravit a rozvrhnout si vlastní zdroje financování. „Celková suma pro rozdělení mezi programy bude do budoucna vázána na daňové příjmy kraje. V roce 2019 je Kraj Vysočina připraven mezi žadatele rozdělit ze svých daňových příjmů až 5,5 %, což odpovídá více než 293 milionům korun,“ vyčísľuje náměstek hejtmána Kraje Vysočina pro oblast

ekonomiky a majetku Martin Kukla (ANO 2011).

V rámci Fondu vyhlašuje kraj programy s rozdílným způsobem výběru projektů – jedná se o programy se soutěžním charakterem (výběr projektů prostřednictvím řídicích výborů, které budují míru naplnění podle předem daných kritérií) nebo s nesoutěžním charakterem (výběr projektů dle času doručení žádosti nebo dokonce s dotací pro všechny podané žádosti). Cílem změny totiž nebylo redukovat krajské dotační

tituly, ale co nejvíce zpřehlednit celý systém poskytování dotací pro žadatele.

„Nová dotační politika Kraje Vysočina si bude muset poradit i s mimořádnými a neočekávanými skutečnostmi. Z důvodu gradující kůrovcové kalamity má vedení kraje potřebu pomoci vlastníků lesů s péčí o budoucí lesní porosty. Proto bylo do rezerv kraje už na konci loňského roku přesunuto 100 milionů korun z daňových příjmů kraje. Těmito penězi, říkáme jim navíc, posílíme nad rámec příslibu dotační politiky. O jejich

rozdělení rozhodne krajské zastupitelstvo na základě konkrétní potřeby,“ doplňuje Martin Kukla.

Mimo dotační politiku Kraje Vysočina z důvodů jiné specifické administrace nebo nastavení podmínek čerpání jinou třetí osobou např. ministerstvem zůstávají mimo nový systém např. dotace na výměnu kotlů, výplata stipendií studentům středních škol nebo vyrovnávací platby určené na financování sociálních služeb.

JITKA SVATOŠOVÁ

Nová dotační politika kraje

10 000 000 Kč

Podnikání a inovace

19 800 000 Kč

Kultura a památková péče

4 000 000 Kč

Vzdělávání a školství

29 200 000 Kč

Sociální oblast a zdravotnictví

17 050 000 Kč

Volnočasové aktivity a sport

105 400 000 Kč

Regionální rozvoj a veřejná správa

1 200 000 Kč

Doprava a mobilita

88 500 000 Kč

Životní prostředí a zemědělství

5 000 000 Kč

Informační a komunikační technologie

13 000 000 Kč

Cestovní ruch

Historie Fondu Vysočiny 2002–2018

- Vyhlášeno 411 grantových programů
- Nabídnuto 1,047 miliardy korun
- Realizovány projekty za téměř 3 miliardy korun
- Podáno 22 500 žádostí
- Podpořeno 12 850 žádostí (57 %)

Nejdále vyhlašované grantové programy:

- Čistá voda – 1 210 žádostí, 642 uspokojených žadatelů, rozděleno 55 milionů korun
- Regionální kultura – 1 463 žádostí, 855 uspokojených žadatelů, rozděleno 30 milionů korun
- Sportoviště – 2 233 žádostí, 1 066 uspokojených žadatelů, rozděleno 51 milionů korun

Kraj Vysočina
FOND VYSOČINY

Podporujeme naši budoucnost

Kapitola Školství, mládeže a sportu s částkou 5,67 miliard korun je rozhodně nejobtívnější kapitolou rozpočtu Kraje Vysočina pro rok 2019. Částka má pokrýt řadu nejrůznějších aktivit, které se odrážejí nejen ve školních lavicích, ale také ve volném čase našich dětí a mládeže.

Velkou část z kapitoly školství představují tzv. Přímé výdaje ve školství, které kraji posílá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na vzdělávání poskytované krajským a obecním školstvím – jednoduše řečeno na platy učitelů i nepedagogických pracovníků a na učební pomůcky.

„V tomto kontextu mohou zapadnout drobnější částky, v praxi však velmi klíčové, podporující nejrůznější prospěšné činnosti ve školství na Vysočině. Jmenovat můžeme například tři miliony korun na podporu a popularizaci učebních oborů, které se dlouhodobě potýkají s nízkým počtem absolventů,“ přiblížila radní Kraje Vysočina pro oblast školství Jana Fialová (ČSSD). Bezmála milion korun pomůže uhradit působení cizojazyčných lektorů – rodilých mluvčích na středních školách a středoškolská zahraniční studijní stipendia. Dalších 11 milionů jde obcím na zabezpečování vzdělávání žáků se speciálními

Vyplacená krajská stipendia	
školní rok	celková částka v tis. Kč
2010/2011	1 036,50
2011/2012	1 995,50
2012/2013	3 177,00
2013/2014	3 291,00
2014/2015	3 021,50
2015/2016	2 671,50
2016/2017	2 320,00
2017/2018	2 633,00
celkem	20 146,00

vzdělávacími potřebami a podporu zájmových aktivit dětí, 8,5 milionu korun se využije na podporu modernizace odborného vzdělávání a propagace technických oborů v základních a středních školách ve spolupráci s firmami, například prostřednictvím projektů Merkury do základních škol nebo Postav si svoje auto. Krajský rozpočet spolufinancuje i úspěšné evropské projekty v oblasti školství. Například nové budovy v areálu Školního statku v Humpolci nebo tři centra obnovitelných zdrojů energie v Jihlavě, Třebíči a Žďáru nad Sázavou.

Na krajské stipendium dosáhlo 43,3 % žáků stipendijních oborů

Čísla v sociálních službách

V současné době pracuje na Vysočině v sociálních službách více než 3 800 lidí, z toho 2 700 vykonává péči přímo o klienty v domovech pro seniory, ústavech, v chráněných bydleních či v terénních sociálních službách. Průměrná mzda se v této profesi za poslední čtyři roky zvýšila o devět až dvanáct tisíc korun, podle výše dosaženého vzdělání. „Je to příznivý trend, především s ohledem na fakt, že osobní náklady představují v sociálních službách nejvyšší objem, jejich podíl na celkových provozních

nákladech služeb je téměř 80 %,“ říká náměstek hejtmána Kraje Vysočina pro oblast sociálních věcí Pavel Franěk (ANO 2011). Kraj Vysočina zřizuje 11 organizací poskytujících služby pro seniory (domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem) z celkových 25 na území Kraje Vysočina. V tuto chvíli je v nich nabízeno 1 276 lůžek, celkově domovy v regionu zajišťují 2 580 lůžek. Letos nově bude navýšena kapacita Domova pro seniory v Havlíčkově Brodě a do dvou let v novém zařízení v areálu Nemocnice Jihlava.

Vývoj prostředků na sociální služby

	Celkem	MPSV	kraj
2015	557 700 000	443 100 000	114 600 000
2016	596 800 000	471 500 000	125 300 000
2017	696 300 000	576 300 000	120 000 000
2018	896 100 000	759 300 000	136 800 000
2019	940 100 000	801 600 000	138 500 000

ZDROJ: ODBOR SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA

Příjmy a výdaje krajského rozpočtu

Až osmiprocentní letošní nárůst příjmů oproti loňskému roku se pozitivně odráží v celkovém objemu peněz, se kterými bude v následujících 12 měsících hospodařit Kraj Vysočina. Počítá s příjmy ve výši 10,74 miliard korun, s 844 miliony korun čerpanými z Fondu strategických rezerv Kraje Vysočina a v kolonce plánované výdaje najdete částku 11,59 miliard korun. Jak znázorňuje graf, největší rozpočtové výdaje kraje jdou do školství (5,67 miliard) a dopravy (téměř 2 miliardy korun).

Krajský zastupitelé v závěru loňského roku odsouhlasili, že příjmová část rozpočtu bude posílena o 844 milionů korun z krajského Fondu strategických rezerv. Jde o částku, kterou bude kraj letos potřebovat na doplacení projektů dotovaných

evropskými fondy. Evropské peníze mají pokrýt celou řadu akcí, například stavbu obchvatů Velkého Beranova nebo Nového Veselí, výstavbu výjezdové základny v Ledči nad Sázavou nebo úpravy expozic hradu Roštejn a vybudování Krajského

komunitního a poradenského centra v Jihlavě.

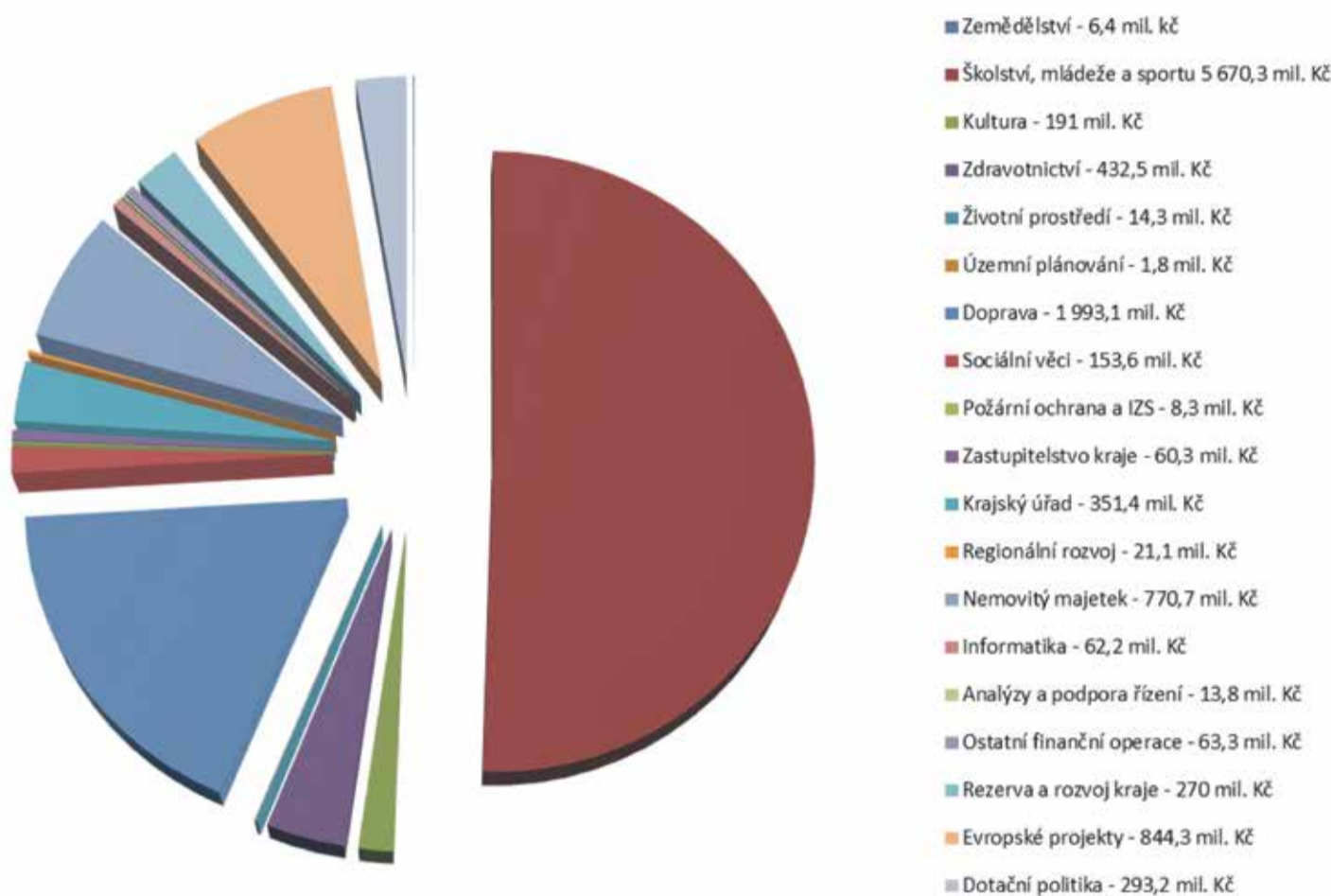
Významnou novinkou ve struktuře rozpočtu pro rok 2019 je změna v krajské dotační politice. Zatímco ještě v roce 2018 některé z dotací financovaly jednotlivé kapitoly rozpočtu, nově kraj peníze na systémové dotace rozděluje komplexně v rámci Fondu Vysočiny. Kapitola Dotační politika proto počítá s částkou 293,2 milionu korun. Více o této tematice na straně I.

Rozpočet posílili peníze z přebytku hospodaření roku 2018

Navíc rozpočet na rok 2019 významně posílili prostředky,

kteří představují přebytek hospodaření roku 2018. Kraj téměř o 100 milionů korun posílil kapitolu Doprava, dalších 50 milionů dostali krajské silniční čáři na odstranění škod po zimě, 80 milionů využije krajské zdravotnictví.

Už v lednu krajské zastupitelstvo odsouhlasilo 2,4milionovou dotaci pro havlíčkobrodskou Jiskru, která v červnu pořádá Mistrovství světa v softbalu, čtyři miliony korun využijí krajské hasiči na pořízení projektové dokumentace nového výjezdového stanoviště HZS Kraje Vysočina a Fond strategických rezerv byl navýšen o 250,6 milionů korun.

Vysočina je lídrem v investicích

Z informací připravených v souvislosti s uzavíráním hospodaření za rok 2018 vyplývá, že 34 % veškerých výdajů Kraje Vysočina bylo směřováno do konkrétních investic – staveb, technických zhodnocení, rekonstrukcí a modernizací.

„Pro zjištění míry investování jsme celkové výdaje očistili o tzv. přímé výdaje ve školství, což jsou prostředky na platy

pedagogických a nepedagogických pracovníků regionálního školství. O těchto penězích nemůže kraj prakticky rozhodovat, jsou předem určeny na stanovený účel a jsou kryty státní dotací,“ uvedl náměstek hejtmána Kraje Vysočina pro oblast ekonomiky a majetku Martin Kukla (ANO 2011). Příznivá vysoká míra investování je u Kraje Vysočina dlouhodobý trend a kraj

je v této oblasti na špičce mezi ostatními kraji.

O rok dříve kapitálové výdaje Kraje Vysočina tvořily 30 % krajských výdajů, v roce 2016 to bylo 26 % a v roce 2015 to bylo 34 %.

Aktuální vysoká čísla vlastních investic Kraje Vysočina dokládají plnění priorit současného vedení. „V roce 2018 byl ze strany Vysočiny enormní

zájem zhodnotit maximálně svůj majetek. Nejvíce je to vidět na rekonstruovaných silnicích, na nových pavilonech krajských nemocnic, na moderních učebnách středních škol, ale i na moderních technologiích šetřících provozní výdaje veřejných budov, kde bylo třeba zásadních zásahů do elektroinstalací, vodovodů, rozvodů,“ popisuje Martin Kukla.

INVESTICE KRAJE VYSOČINA

Už letos v létě bude posílena kapacita Domova pro seniory v Havlíčkově Brodě. FOTO: 3X KRAJ VYSOČINA

Zatím jen skelet, ale už za rok nová Krajská knihovna Vysočiny v Havlíčkově Brodě.

Supermoderní učebny a laboratoře využívají například žáci VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou.

Letošní zima a stav silnic

Kolik stojí zimní údržba silnic na Vysočině

sezona	náklady na zimu v tis. Kč
2012/13	213 741
2013/14	149 009
2014/15	149 378
2016/17	185 337
2017/18	181 694
2018/19	209 025

Každoročně s příchodem jara skládají krajští silničáři účty deklarující škody na komunikacích po zimě. V tomto případě jde o částku, kterou těžko předem plánovat, protože zima nerespektuje žádné tabulky, žádné průměry a žádné finanční limity.

■ Díky soli jsou silnice i v zimě sjízdné. FOTO: KRAJ VYSOČINA

Opravy mostů

■ Opravou projde letos i most v Třebíči. FOTO: KRAJ VYSOČINA

Kraj Vysočina vlastní 867 mostů na silnicích II. a III. tříd. Pouze tři z nich byly ke konci loňského roku v havarijním stavu. Dva z nich projdou rekonstrukcí ještě letos a třetí se opravy dočká pravděpodobně v roce 2020. Dohromady krajský rozpočet letos pokryje rekonstrukce a údržbu minimálně dvacítky mostů, v případě navýšení financí a získané podpory ze SFDI až 40 mostů po celé Vysočině.

Krajský rozpočet počítá s tím, že na rekonstrukci mostů bude vynaloženo přes 28 milionů korun, další desítky milionů bude možné na opravy mostů využít z přebytku hospodaření

z roku 2018 a peníze kraj očekává také ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Pokud prostředky získá, mohl by financovat opravy dalších čtyř mostů za 17 milionů korun.

Jedním ze dvou havarijních mostů, který letos projde zásadní rekonstrukcí, je most přes železnici v Třebíči. Práce za odhadovaných 40 milionů korun na něm odstartují 13. května a za úplné uzavírky budou trvat do začátku listopadu. Další letos kompletně rekonstruovaný most je ve Věžně a ten poslední v Bohdalově přijde na řadu v roce 2020. Kraj ve svém rozpočtu pro letošní rok počítá i s rekonstrukcí mostů přes dálnici D1, a to v Petrovicích a v Bystré.

Stavby důležitých obchvatů

Nejvýznamnějšími dopravními stavbami, které najdete ve schváleném rozpočtu Kraje Vysočina pro letošní rok, jsou obchvaty na silnici II/353 u Nového Veselí na Žďársku a na silnici II/602 u Velkého Beranova na Jihlavsku. Náklady na obě dlouho připravované akce se pohybují ve výši přes 1,15 miliardy korun, přičemž o 805 milionů korun žádá kraj z Integrovaného operačního programu. V plánu jsou i další obchvaty. Jejich realizaci však často zpomaluje mimo jiné náročný výkup pozemků. Kraj nyní věnuje velké

úsilí přípravě obchvatů Salačovy Lhoty a Lukavce na Pelhřimovsku, obchvatu Jaroměřic nad Rokytnou nebo obchvatům, které mají být připravené jako klíčové stavby pro přepravu komponent stavby dalších bloků Jaderné elektrárny Dukovany – jihovýchodní obchvat Jihlavy, Třebíče, Brtnice nebo Zasuovic a Slavětice. „Na projektovou přípravu těchto obchvatů přispívá Státní fond dopravní infrastruktury. Stavby obchvatů kraj plánuje na roky 2023 až 2025,“ informoval radní Kraje Vysočina pro oblast dopravy Jan Hylíš (ČSSD).

■ Budoucí obchvat na silnici II/602 Velký Beranov. FOTO: KRAJ VYSOČINA

Turisticky atraktivní expozice

Hrad v lesích mezi Telčí a Třeští se díky rozsáhlému projektu za 73 milionů korun s názvem Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic postupně proměňuje v atraktivní cíl turistů. Letos v červenci se návštěvníkům otevrou obě expoziční trasy plné interaktivních prvků. A to včetně úplně nově dokončené trasy A, která nabídne historický okruh Lovecké sídlo v proměnách dějin. Stavaři budou na hradě, který má pod svými křídly Muzeum Vysočiny Jihlava, pracovat ještě do podzimu 2020, a nejpozději do února 2021 má být projekt spolufinancovaný evropským fondem IROP dokončen.

Krajský rozpočet v kapitole Kultura počítá také s mimořádným příspěvkem pro Muzeum Vysočiny Pelhřimov, které spravuje Hrad Kámen. Schválených 900 tisíc korun letos zajistí pořízení projektové dokumentace k nové expozici na hradě. I tady se mohou návštěvníci těšit na inovaci expozic, ale také

■ Interaktivní prohlídková trasa pro malé objevitele lesního tajemství na hradě Roštejn. FOTO: KRAJ VYSOČINA

například na zpřístupnění dosud uzavřené hradní kaple Panny Marie Bolestné, jejíž první etapa

obnovy probíhá právě v letošním roce a zahrnuje mimo jiné restaurování oltáře. Finálně bude

stát 21 milionů korun a návštěvníci si ji budou moci prohlédnout v roce 2021.

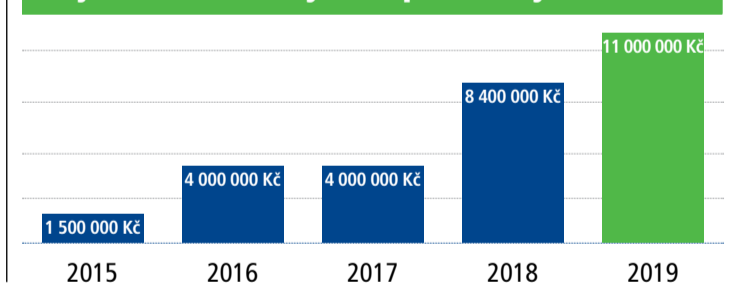
Na Vysočině jsou cyklisti vítáni

V krajském rozpočtu existuje řada kapitol, které mají v čase výrazně vzestupný vývoj. Jednou takovou je cyklo doprava a cykloturistika. Dotace této turistické infrastruktury se ve Fondu Vysočiny objevily poprvé v roce 2015, a to ve výši 1,5 milionu korun.

Rok před tím kraj schválil Strategii rozvoje cykloturistiky

a cyklo dopravy na Vysočině do roku 2020, od roku 2018 rozšířil možnosti podpory o investiční projekty – například o výstavbu cyklostezek, a výsledkem je 11 milionová alokace pro rok 2019. Peníze využilo například město Třebíč, které nechalo zbudovat podchod a podjezd pro cyklisty pod silnicí I/23 v ulici Sucheniouva.

Krajské dotace na cyklo dopravy a cykloturistiku

INVESTICE KRAJE VYSOČINA

■ Nenápadně vyhlížející nový Dětský pavilon Nemocnice Nové Město na Moravě. FOTO: 3X KRAJ VYSOČINA

■ Střední průmyslová škola Třebíč se rozrostla o nový výukový trakt. Mohla opustit část detašovaných pracovišť.

■ Brněnský most na silnici II/602 byl sice pro dopravu otevřen už na podzim 2018, ale dokončovací práce na mostě pokračovaly až do jara 2019.

Kolik stojí zdraví?

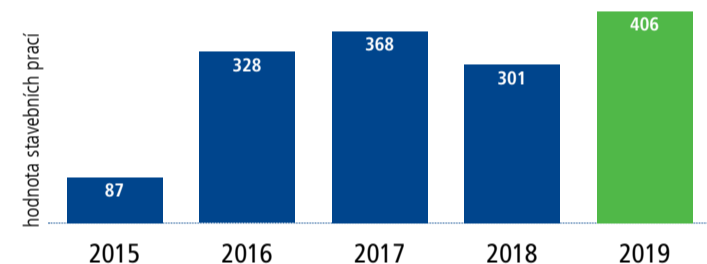
■ Už jen pár týdnů dělí havlíčkobrodskou nemocnici od spuštění nové magnetické rezonance. Aktuálně probíhá její náročná instalace, které předcházely i speciální stavební úpravy přízemí hlavní lůžkové budovy. Náčelník hejtmanky Kraje Vysočina Martin Kukla a technický náměstek ředitele havlíčkobrodské nemocnice Josef Tvrdý prostudovali technickou dokumentaci supermoderního diagnostického přístroje, na který byla použita mimo jiné i dotace z IROP.

FOTO: KRAJ VYSOČINA

Zřizovatel nemocnic, v našem případě Kraj Vysočina, přebírá odpovědnost za to, že mají lékaři i sestry ke své práci vhodné pracovní prostředí, moderní přístrojové vybavení a s tím jsou spojené nemalé náklady na investice do nových staveb, technického zhodnocení a také do oprav. Platby od zdravotních pojišťoven krajským nemocnicím nepokryjí veškeré náklady na provoz. S dorovnáním chybějících finančních prostředků pomáhá Kraj Vysočina pěti krajským nemocnicím. Dále zajišťuje prostředky na zajištění lékařské pohotovostní služby nebo prohlídek těl zemřelých.

Nárůst příspěvku na provoz v roce 2018 oproti předchozímu období byl způsoben zejména zvýšením příspěvku nemocnicím za účelem úhrady rostoucích

Krajské peníze na realizaci stavebních akcí v oblasti zdravotnictví (skutečnost v mil. Kč)

nákladů, které nejsou kryty výnosy od zdravotních pojišťoven v souvislosti s navyšováním mezd ve zdravotnictví, na úhradu zhoršeného výsledku hospodaření za rok 2017 a závazků vyplývajících z obchodních vztahů vůči dodavatelům.

V těchto částkách nejsou zahrnuty EU projekty realizované

v oblasti regionálního zdravotnictví. Nárůst výdajů mezi obdobím do roku 2015 a dalšími roky je způsoben tím, že jsou dokončovány velké, finančně náročné, avšak neodkladné investiční akce – zejména Rekonstrukce pavilonu interny Nemocnice Jihlava nebo stavba Pavilonu chirurgických oborů Nemocnice Třebíč.

Krajské peníze pro zdravotnictví (skutečnost v mil. Kč)

rok	příspěvek na provoz	investiční příspěvek
2015	273 086	49 086
2016	292 134	29 224
2017	329 142	11 732
2018	478 298	14 823
2019 (předpoklad)	474 723	37 224

Desítky milionů navíc pro vlastníky lesů

Lesní plochy na Vysočině napadené kůrovcem se meziročně zvýšily zhruba pětinašobně. V příloze opatření obecné povahy v katastrálních mapách

„Prakticky to znamená možnost odložit v tomto území těžbu souší už neživých stromů až do konce roku 2022 s tím, že přednostně budou zpracovány

existuje reálné riziko pádu vyhníhlých stromů. A to přesto, že do lesů veřejnost chodí pouze na vlastní nebezpečí,“ upozorňuje hejtmanka Kraje Vysočina Jiří Běhounek (nez. za ČSSD).

Zatímco v minulých letech státní dotace na práce v lesích využívaly stovky vlastníků lesů, letos vše nasvědčuje tomu, že Kraj Vysočina zaeviduje tisíce ohlášení, které budou následně podloženy žádostmi vč. potvrzení o skutečně vykonaných zásazích. „Mluvíme o desetimilionových částkách, o které vlastníci lesů prostřednictvím Kraje Vysočina stát žádají. Zájem o ně je dvojnásobně vyšší než v minulosti,“ říká Martin Hyský (ČSSD), radní Kraje Vysočina pro oblast životního

prostředí a zemědělství. Obrovský zájem je i o dotace, které poskytuje z vlastního rozpočtu prostřednictvím Fondu Vysočina zcela nově Kraj Vysočina. Z titulu Hospodaření v lesích 2019 mohli majitelé lesů žádat kraj o peníze například na zřizování oplocenek, opakovaný výchovný zásah, umělou obnovu sadbou první i opakovanou poloodrostky a odrostky. Do konce března bylo do tohoto titulu podáno 546 žádostí s úhrnnou požadovanou vyšší dotace přesahující 30 milionů korun. Téměř většina žadatelů pravděpodobně splní podmínky vyhlášeného titulu.

Rada Kraje Vysočina doporučila zastupitelstvu deklarovat, že na řešení kůrovcové kalamity

■ Běžný obrázek dnešní Vysočiny.

FOTO: KRAJ VYSOČINA

a sucha bude využito až 100 milionů korun z Fondu strategických rezerv. S jistotou tedy platí, že původní alokace krajského dotačního titulu Hospodaření v lesích 2019 bude z původních 7,5 milionu korun navýšena na částku pokrývající všechny předložené správně zaslání žádosti. Podle hejtmanky Kraje Vysočina Jiřího Běhouneka bude určitě nezbytné vyhlásit druhé kolo tohoto programu se stejným zaměřením, ideálně na podzim letošního roku.

Peníze na pomoc s odstraňováním následků kůrovcové kalamity není v tuto chvíli možné v čase porovnávat. V historii Kraje Vysočina jde o první tak rozsáhlou a fatální situaci.

JITKA SVATOŠOVÁ

Fauna a flora v krajském rozpočtu

S více než 14 miliony korun hospodaří krajský odbor Životního prostředí a zemědělství na kapitole životního prostředí. Běžné výdaje v této kapitole pro rok 2019 pokrývají prostředky na ekologickou výchovu i osvětu, na péči o chráněná území, na ochranu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů i na prevenci vzniku odpadů. Činnosti pracovníků této agendy však směřují i k ochraně obyvatel Vysočiny. Financují monitorování stavu ovzduší v kraji a také protiradonová opatření.

Jednou ze zajímavých položek schváleného rozpočtu je částka 1,3 milionu korun. Tyto peníze přispívají na provoz Stanice ochrany fauny Pavlov, která se stará o zraněná zvířata a zajišťuje environmentální výchovu. Významné prostředky dosahující bezmála sedmi milionů korun, tedy téměř půlky rozpočtu kapitoly, jdou na péči o zvláště chráněná území, přírodní parky, o evropsky významné lokality, ale také na ochranu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Téměř dva miliony kraj vynakládá

■ Péče o chráněná území a tzv. ochranný management přijde Kraj Vysočina ročně přibližně na 6,6 milionů korun. Se začátkem jara začínají oživat chráněné tůně např. u Hajnic u Branišova. Výskyt čolků mapoval radní Kraje Vysočina Martin Hyský.

FOTO: KRAJ VYSOČINA

na aktuální informace o stavu ovzduší po celé Vysočině včetně průmyslové zóny města Jihlavy a dalších 300 tisíc korun jsou výdaje spojené s opatřeními ke snížení míry ozáření z přítomnosti radonu ve veřejných budovách a v pitné vodě.

Kde krajské peníze pomáhají

Jednotlivé kapitoly krajského rozpočtu musí počítat i s podporou menších, nikoli však méně důležitých aktivit obyvatelstva, spolků nebo neziskovek. Nejde o samozřejmost, v mnoha případech podpory je Vysočina jediným krajem, který danou dotací nebo jinou formou podpory poskytuje nebo je výrazně štedřejší, než jiné kraje. Žádnou z vybraných položek nemusí kraj poskytovat, ale její existence příznivě ovlivňuje formování zájmové činnosti současné populace nebo má například zásadní efekt pro rozvoj venkova. Jen pro příklad uvádíme částky, kterými Kraj Vysočina pomůže v roce 2019.

- Činnost sborů dobrovolných hasičů 4,4 milionu korun
- Příspěvek na činnost spolků (zahradkáři, včelaři a chovatelé) 800 tisíc korun
- Vyšetření moru včelího plodu 2 miliony korun
- Shromáždění, vyhodnocení a výkup spodních čelistí uloveného prasete divokého 750 tisíc korun
- Středoškolská zahraniční studijní stipendia 164 tisíc korun
- Podpora Rady dětí a mládeže Kraje Vysočina 400 tisíc korun
- Podpora tělovýchovy a sportu (dětská olympiáda, handicapovaní sportovci apod.) 5,2 miliony korun
- Podpora Věšportovnímu kolegiu Kraje Vysočina 4,2 miliony korun
- Sportovní a tréninková centra mládeže 6,6 milionů korun
- Podpora obcí na převody vzdělávacích činností, na zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními potřebami 11 milionů korun
- Podpora Centra dokumentárního filmu v Jihlavě 350 tisíc korun
- Podpora Českého klubu turistů, oblast Vysočina 370 tisíc korun
- Podpora měst s památkami UNESCO 1,5 milionu korun
- Příspěvek Stanici ochrany fauny Pavlov 1,3 milionu korun
- Podpora systému Euroklíč (bezbariérová WC) 50 tisíc korun
- Příprava budoucích pěstounů a osvojitelů 500 tisíc korun
- Podpora rodinné a seniorské politiky (Univerzita třetího věku, provoz Senior a Family Pointů apod.) 5,9 milionu korun
- Příspěvek Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska 2,2 milionu korun
- Podpora Vysoké školy polytechnické Jihlava 4,8 milionu korun
- Podpora internetové sítě ROWANET 3,8 miliony korun